

LISTA DRŽAVNIH POTICAJA KOJE INVESTITOR OSTVARUJE NA PODRUČJU OPĆINE SANSKI MOST

DRŽAVNI NIVO

U skladu sa Zakonom o politici direktnih stranih ulaganja u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 17/98, 13/03, 48/10 i 22/15) stranim investitorima garantovano je sljedeće:

- Nacionalni tretman stranim ulagačima, odnosno strani ulagači imaju ista prava i obveze kao i rezidenti Bosne i Hercegovine.
  - Strani ulagači imaju pravo, radi svojih ulaganja, na teritoriju Bosne i Hercegovine otvoriti račune kod bilo koje poslovne banke u domaćoj ili slobodno konvertibilnoj valuti.
  - Strani ulagači će imati pravo slobodno upošljavati strane državljane iz inozemstva ukoliko nije određeno drugačije zakonima u Bosni i Hercegovini o radu i useljavanju.
  - Strani ulagači su zaštićeni od nacionalizacije, eksproprijacije, rekvizicije i mjera s jednakim učinkom; takve mjere mogu se poduzeti isključivo u javnom interesu, sukladno važećim zakonima i podzakonskim aktima, uz plaćanja primjerene naknade.
  - Strani ulagači imaju ista vlasnička prava nad nekretninama kao bh. pravni subjekti.
  - Strani ulagači imaju pravo vršiti transfer u inozemstvo, slobodno i bez odlaganja, u slobodno konvertibilnoj valuti, dobiti koja nastane kao rezultat njihovog ulaganja u Bosni i Hercegovini
- Prava i povlastice dane stranim ulagačima i obveze, koje proizlaze iz Zakona o politici direktnih stranih ulaganja, ne mogu se ukinuti niti poništiti stupanjem na snagu naknadno donesenih zakona i podzakonskih akata. Ukoliko su takvi naknadno doneseni zakoni i podzakonski akti povoljniji za strane ulagače, oni imaju pravo birati režim koji će biti mjerodavan za njihovo ulaganje.

Carinske povlastice

Strana ulaganja će biti izuzeta od plaćanja carina i carinskih obveza, osim putničkih vozila, automata za zabavu i za igre na sreću.

Radi korištenja carinske povlastice, uz pismeni zahtjev za oslobađanje od plaćanja uvoznih davanja, korisnik povlastice carinskom tijelu, mjerodavnom prema mjestu sjedišta korisnika povlastice, podnosi:

- ugovor ili drugi odgovarajući akt o ulaganju na temelju kojeg se uvozi oprema za koju se traži oslobađanje od plaćanja uvoznih davanja
- dokaz o registraciji stranog uloga kod mjerodavnog tijela države
- specifikaciju opreme po tarifnim oznakama i naimenovanjima iz Carinske tarife BiH, uz -označavanje količine te pojedinačne i ukupne vrijednosti, koju je ovjerio korisnik povlastice
- izjavu ulagača da oprema nije starija od 10 godina
- potvrdu da uvozna oprema zadovoljava standarde u pogledu zaštite čovjekove sredine i ostale standarde iz oblasti zaštite na radu, koju je izdala institucija ili drugo tijelo mjerodavno za područje te djelatnosti.

Carinska služba donosi odluku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Slobodne zone

Slobodne zone u BiH dio su carinskog teritorija Bosne i Hercegovine i imaju status pravne osobe. Sukladno Zakonu o slobodnim zonama BiH osnivač slobodne zone može biti jedna ili više domaćih ili stranih pravnih i fizičkih osoba koje su registrirane u BiH. - Korisnici slobodne zone ne plaćaju PDV i uvozna davanja na opremu koja će se koristiti za proizvodnju. Ulaganja u slobodne zone, transfer dobiti i prijenos ulaganja su slobodni. Osnivanje slobodne zone je ekonomski opravdano ako se na temelju priloženog elaborata o ekonomskoj opravdanosti osnivanja slobodne zone i drugih priloženih dokaza može ocijeniti da će vrijednost robe, koja se izvozi iz slobodne zone, preći najmanje 50% ukupne vrijednosti proizvedene robe koja napušta slobodnu zonu u razdoblju od 12 mjeseci.

NIVO ENTITETA

Poreska oslobođenja

U Federaciji BiH:

Prema odredbama Zakona o porezu na dobit FBiH strani ulagači uživaju sljedeće pogodnosti:

- Poreznom obvezniku koji izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u proizvodnu opremu u vrijednosti više od 50% ostvarene dobiti tekućeg poreznog perioda, umanjuje se obaveza obračunatog porez na dobit za 30% iznosa u godini investiranja.
- Poreznom obvezniku koji u periodu od pet uzastopnih godina izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu 20 miliona KM, s tim da u prvoj godini investira 4 miliona KM, umanjuje se obaveza obračunatog porez na dobit za 50% iznosa u godinama investiranja.
- Porezni obveznik ima pravo na porezno priznati rashod u visini dvostrukog iznosa bruto-plaće isplaćene novoprimitljenim zaposlenima ukoliko ispunjava sljedeće uvjete i to:
  - trajanje ugovora o radu mora biti najmanje na period 12 mjeseci sa punim radnim vremenom i
  - novoprimitljeni zaposleni nije bio zaposlen kod poreznog obveznika ili povezanog lica u prethodnih pet godina.

Prosječna stopa poreza na dobit u Europi je 30 posto, dakle znatno više nego u BiH, a kada je u pitanju oporezivanje dohotka u FBiH imamo jedinstvenu stopu od 10% sa znatnim olakšicama za zaposlenike koji su obveznici ovog poreza, a ne poslodavci.

Prema Zakonu o stranim ulaganjima u Federaciji BiH, strani ulagači imaju pravo vršiti transfer u inostranstvo, slobodno i bez odlaganja, u slobodnoj konvertibilnoj valuti, dobiti koja nastane kao rezultat njihovog ulaganja u Federaciji BiH, uključujući, ali i ne ograničavajući se na: dobit od ulaganja ostvarenu u obliku profita, dividendi, kamata i drugih oblika, sredstva koja ulagači steknu nakon djelimične ili potpune likvidacije svojih ulaganja u Federaciji BiH, ili od prodaje imovine, odnosno vlasničkih prava.

Napomena: U Federaciji BiH strana ulaganja registriraju se kod Federalnog ministarstva trgovine.

Međunarodni trgovinski sporazumi:

-Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima Europske unije s Bosnom i Hercegovinom stupio je na snagu 1. jula 2008. godine i bit će na snazi sve dok Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju se ne počne primjenjivati. Sporazum efikasno stvara područje slobodne trgovine s postepenim otvaranjem tržišta Bosne i Hercegovine, olakšavajući ekonomski i društveni razvoj. Značajan je inače doprinos autonomnih mjera koje je EU uvela za BiH od 2002. godine, a nakon stupanja na snagu privremenog sporazuma izvoz iz BiH je olakšan kao i uvoz iz Evropske unije u BiH.

- Sporazum o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i EFTA-e, (Švicarska, Norveška, Island i Lihtenštajn) potpisan je dana 24. lipnja 2013.godine u Norveškoj, a stupio je na snagu u siječnju 2015. godine.

Sporazum efikasno stvara područje slobodne trgovine s postepenim otvaranjem tržišta Bosne i Hercegovine, olakšavajući ekonomski i društveni razvoj. U skladu s preferencijalnim izvoznim režimom s Europskom unijom, sva dobra iz BiH koja zadovoljavaju tehničko-tehnološke standarde i uslove EU mogu biti uvezena u sve zemlje EU bez ikakvih kvantitativnih ograničenja i bez plaćanja carina i ostalih sličnih dažbina.

- BiH, takođe, ima unilateralni preferencijalni režim sa SAD-om, Novim Zelandom, Švicarskom, Norveškom, Japanom, Rusijom, Kazahstanom, Bjelorusijom, Kanadom i Australijom. Važno je pomenuti i to da BiH ima preferencijalni izvozni režim sa Iranom.

Instrumenti zaštite stranih investitora

Strani investitori zabrinuti zbog restrikcija u transferu dobiti, eksproprijacije, ratnih i civilnih nereda i uskraćivanja pravde mogu se osigurati protiv ovih rizika kod European Union Investment Guarantee Trust Fund za BiH, Multilateralne agencije za osiguranje ulaganja – MIGA (dio grupacije Svjetske banke).

IZVOR: FIPA – Agencija za unaprijeđenje stranih investicija u BiH

Januar 2017. god.